

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

International Economic Development Strategies

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Навчальний рік	2021/2022
З якого курсу викладається	3
В якому семестрі (-ах) викладається	5-8
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Дубровіна Віра Анатоліївна
Науковий ступінь, вчене звання	-
Кафедра	Міжнародного бізнесу, фінансів та обліку
Посада	Старший викладач
Профіль викладача	Google Scholar / ORCID / ResearchID
Контактна інформація	v.dubrovina@knu.edu.ua

Анотація

У дисципліні досліджується і розкривається середовище формування сучасних стратегій розвитку та його ключові компоненти; розглядаються питання, пов'язані з особливостями формування міжнародних організацій і регіональних утворень в умовах зростання значущості зовнішніх факторів, посилення волатильності економічних процесів, скорочення можливостей національного регулювання і координації діяльності.

Предметом дисципліни є вивчення формування і реалізації довгострокової економічної політики, спрямованої на суттєве поліпшення соціально-економічних показників, стимулювання динамізму економічного розвитку на національному, регіональному та глобальному рівнях.

Мета дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародні стратегії економічного розвитку» є формування у майбутніх фахівців системи теоретичних знань з сучасних стратегій розвитку та фахових компетентностей щодо методів розробки і реалізації міжнародних макростратегій економічного розвитку.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- середовище формування сучасних стратегій розвитку та його ключових компонентів;
- спектр апробованих у світогосподарській практиці та новітніх найбільш перспективних макроекономічних політик;
- особливості розробки та реалізації національних та інтеграційних стратегій економічного розвитку;
- сучасні міжнародні регуляторно-координаційні політики, зокрема в контексті інтересів країн з перехідними економіками;
- сутність, умови і перспективи глобалізації економіки, її вплив на національні стратегії розвитку;
- економічні аспекти розвитку окремих цивілізацій та міжцивілізаційної взаємодії.

вміти:

- робити порівняльний аналіз міжнародних стратегій розвинутих країн та країн з перехідною економікою;
- оцінювати показники та фактори міжнародної економічної інтеграції країн різних типів, розробляти програми їх підвищення;
- аналізувати та оцінювати сучасну міжнародну регуляторно-координаційну політику;
- здійснювати аналіз різних типів міжнародних стратегій поведінки, оцінювання їх ефективності;
- аналізувати форми і методи конкуренції в трансформаційний період, вибирати оптимальні стратегії країн на глобальних ринках.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ з економіки.

Програма дисципліни

Тема 1. Середовище формування стратегій економічного розвитку

Економічний розвиток і економічне зростання. Основні теорії розвитку. Економічний розвиток країни та його складові. Структура стратегічних напрямів розвитку національної економіки. Стратегія економічного розвитку: поняття, цілі, рівні реалізації, класифікація. Внутрішнє середовище та його елементи. Схема формування національної стратегії економічного розвитку. Зовнішнє середовище: поняття, елементи, чинники впливу. Тенденції, що визначають стратегії економічного розвитку суб'єктів світової економіки в XXI ст. Транснаціоналізація економічних відносин. Глобалізація соціально-економічних процесів.

Тема 2. Глобалізація і стратегії розвитку

Передумови глобалізації. Ключові ознаки глобалізації. Позитивні і негативні наслідки глобалізації. Глобальна економіка. Глобалізація економіки та антиглобалістський рух. Концепція «Сталого розвитку» Л. Брауна (Інститут всесвітніх спостережень (Вашингтон, США). Стратегії національної економіки та відповідні типи економічного зростання. Особливості формування національних стратегій розвитку у різних соціально-економічних групах країн під впливом глобалізації.

Тема 3. Цивілізаційні виміри економічного розвитку

Фактори цивілізаційного розвитку. Сучасні трактування поняття «цивілізації». Класифікація цивілізацій. Інститути цивілізацій. Еволюція цивілізацій. Процес модернізації цивілізацій: сутність, мета, принципи. Вплив глобалізації на розвиток сучасних цивілізацій. Економічні проблеми взаємодії цивілізацій. Регулювання економічного розвитку в рамках окремих цивілізацій. Майбутнє всесвітньої цивілізації. Проблеми визначення цивілізаційної належності України.

Тема 4. Міжнародна координація економічної політики

Сучасна системи координації економічної політики: об'єкти, види, завдання. Роль міжнародних інститутів у процесах координації економічної політики. Система міжнародних організацій, що здійснює координацію і багатостороннє регулювання міждержавних торговельно-економічних відносин. Регіональні організації торговельного спрямування. Глобально-універсальні організації. Галузеві торговельні організації. Міжнародні організації зі стандартизації та сертифікації. Світова організація торгівлі (СОТ): історія та цілі створення, сфера діяльності. Сучасна система регулювання міжнародного технологічного обміну: угоди, конвенції. Організація об'єднаних націй з промислового розвитку. Всесвітня організація інтелектуальної власності. Ключові міжнародні валютно-фінансові інститути.

Тема 5. Міжнародна координація економічної політики

Еволюція поглядів на цілі й механізм здійснення макроекономічної політики держав. Сучасні особливості розвитку регулюючих функцій держави: екологічна, інноваційна, фіскальна, промислова та зовнішньоекономічна політика. Роль держави у формуванні сучасних ринкових систем, узгодженні ринкових і неринкових механізмів. Циклічність розвитку економіки. Класифікація основних макроекономічних показників відповідно до їх циклічних властивостей. Система антициклічного регулювання економіки.

Тема 6. Особливості економічних стратегій держав-лідерів

Головні економічні проблеми провідних країн: структурно-технологічна, ресурсно-енергетична, екологічна, соціально-політична. Моделі економічного розвитку країн-лідерів. Забезпечення економічного розвитку, підтримка та регулювання ринкової системи. Стратегії підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Стратегії в області регулювання конкуренції. Інноваційні і науково-технічні стратегії. Соціальні стратегії. Оцінка ефективності стратегій держав-лідерів. Стратегії держав-лідерів в сфері зовнішньої політики. Зовнішня політика США, Японії, країн ЄС (Німеччини, Франції, Великобританії). Зовнішньополітичний потенціал та програми його зміцнення. Особливості та важливість фінансування системи охорони здоров'я держав-лідерів: виклики пандемії COVID-19.

Тема 7. Міжнародні стратегії розвитку перехідних економік та країн, що розвиваються

Сутність поняття «країна з транзитивною економікою». Особливості соціально-економічних стратегій розвитку перехідних економік. Зовнішньоекономічні стратегії перехідних економік. Особливості реформування економіки країн Центральної Європи. Стратегії економічного розвитку Китайської Народної Республіки. Економічні реформи та стратегії розвитку держав пострадянського простору. Загальна характеристика групи країн, що розвиваються. Нові індустріальні країни. Економічні проблеми країн, що розвиваються. «Вашингтонський консенсус». Стратегічні цілі та стратегічні пріоритети України. Конкурентні переваги України. Механізм розбудови інноваційного потенціалу економіки України на макрорівні.

Тема 8. Міжнародні інтеграційні стратегії

Міжнародна економічна інтеграція як вищий рівень розвитку світогосподарських зв'язків. Етапи розвитку регіональної економічної інтеграції. Процес створення європейської інтеграційної моделі. Основні перспективні напрями інтеграційної стратегії Євросоюзу. Основні напрями інтеграційної стратегії Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА). Особливості інтеграційних процесів в Латинській Америці. Азійсько-Тихоокеанський регіон (АТР), як зона динамічного економічного зростання. Інтеграційні процеси у Південно-Східній Азії. Особливості інтеграційних стратегій постсоціалістичних країн. Передумови інтеграції України у сучасну світогосподарську систему: політико-правові, економічні, соціально-культурні, інфраструктурні. Пріоритети та основні напрями євроінтеграційної політики України. Напрями інтеграції України до ЄС. Угода про Асоціацію з ЄС.

Особливості та політики дисципліни

Проведення практичних занять передбачено в інтерактивній формі (участь в імітаційних, ділових та рольових іграх, групових тренінгах, використання методу «мозкового штурму»), які сприяють розвитку критичного та креативного мислення.

Проведення он-лайн зустрічі з Nadiya Dubrovina, PhD, кандидатом економічних наук, доцентом кафедри економіки та фінансів Вищої школи економіки та менеджменту публічної адміністрації (VSEMVS) (Словаччина) та обговорення питань сталого розвитку країн ЄС і напрямів економічного партнерства з Україною.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до діючого [Положення про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) текст; 0) текст; 0) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<http://beta-edu.htei.kh.ua/>)

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування); завдання на оцінювання практичних навичок (текст: ситуаційне завдання, творче

завдання, розрахунково-аналітичне завдання); завдання на оцінювання професійних вмінь (текст: ситуаційне завдання, творче завдання, розрахунково-аналітичне завдання).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Козак Л. С. Міжнародні стратегії економічного розвитку : навчальний посібник для студентів ВНЗ / Л. С. Козак, О. В. Федорук. – Київ : Національний транспортний університет, 2016. – 210 с.
2. Краснікова Н. О. Міжнародні стратегії економічного розвитку : посібник до вивчення дисципліни / Н. О. Краснікова. – Дніпро : Друкарня: «Сова», 2018. – 62 с.
3. Глобальні тенденції і перспективи: світова економіка та Україна / науковий редактор В. Юрчишин. – Київ : Заповіт, 2018. – 202 с.
4. Соснін О. В. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри) / О. В. Соснін, В. Г. Воронкова, О. Є. Постол. – Київ : Центр навчальної літератури, 2015. – 554 с.
5. Європейський Союз [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <https://europa.eu>. – Станом на 30.03.2021. – Назва з екрана.
6. Всесвітній економічний форум [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу : <https://www.weforum.org>. – Станом на 30.03.2021. – Назва з екрана.